

Ørum skoles historie

af Sv. Haakon Jensen.

Jeg er blevet opfordret til at skrive lidt om Ørum skoles historie. Desværre er det begrænset, hvad jeg har af materiale om skolens historie, og på lokalhistorisk arkiv findes der heller ikke meget. Lidt er det dog lykkedes at finde frem.

Løbedegn og ”vandredegn”.

Vi ved, at det første skolehus i Ørum blev opført i 1742. Det var ”herren på Sødal”, der var kirkeejer og derfor ansvarlig for skoleforholdene, der lod skolen opføre.

Inden da var undervisningen blevet besørget af de ældre elever fra latinskolen i Viborg, de såkaldte løbedegne. På en bestemt ugedag blev der holdt skole i en af de største gårde i byen. I 1683 blev ordningen med løbedegne afskaffet, og de enkelte sogne måtte så selv ansætte en skoleholder, der skulle stå for undervisningen.

I Ørum, Viskum og Vejrum blev der fra ca. 1680 ansat en fælles degn. [En degn var en skoleholder, der samtidig var kirkesanger.] Da der ikke var opført noget skolehus, blev undervisningen fortsat gennemført på de største gårde i de enkelte byer. Indtil 1725 hørte der heller ikke nogen degnebolig til embedet.

Degnen boede enten til leje eller var selv ejer af sin bolig, men i 1724 lader grev Scheel til Gl. Estrup opføre et skolehus i Vejrum. Degnen, der forestod undervisningen i de tre sogne, boede her og måtte så køre eller gå rundt til de gårde, hvor der skulle holdes skole.

Der havde tilsyneladende været tale om, at der burde bygges et skolehus i Ørum, for i 1739 tilbød ”Johan Kopp, forhen foged og forpagter nu gerådet i fattigdom” at give et nyopført hus i Ørum til degnebolig, når han selv kunne blive skoleholder i Vejrum. Præsten anså ham bekvem til embedet, men det skete dog ikke.

Ørums første skolehus.

I 1742 var det slut med en fælles degn for de tre sogne. Da der kun fandtes skolehus i Vejrum og det nybyggede skolehus i Ørum, blev eleverne fra Viskum sogn fordelt på de to skoler. Børnene fra Fårdal skulle fremover gå i skole i Ørum.

Det første skolehus i Ørum lå på hjørnet af Elmevej og Vingevej. Der findes ingen rester af huset i dag, men efterfølgeren - en skolebygning fra 1855 - stod på den samme grund, indtil 2006, hvor den måtte vige pladsen til fordel for lejeboliger.

Skolebygningen fra 1742 var på i alt 10½ fag. Et ”fag” er rummet mellem to bærende stolper i et bindingsværkshus. Længden af et fag kunne variere meget fra hus til hus, men var oftest fra 1,3 til 1,5 meter. Af de 10½ fag gik de 7½ til degneboligen og 3 fag til skolestue. Skolen var ikke kun for børnene fra Ørum, men også for børn fra Mollerup, Hulbæk, Velds samt de 4 gårde i Fårdal.

I 1810 sender sognepræsten en indberetning til biskoppen om skoleforholdene i Ørum. Der fortælles, at alle veje og stier er fremkommelige, og om afstandene til skolen hedder det, at der ”Ej er over en Fjerdingsvej til Skolen i Ørum for de 3 Byers Børn af Sognet, men den fjerde By, Fårdal kaldet i Viskum Sogn, har over 1 Fjerdingsvej gennem Dale og over Banker, og derfor kun såre sjælden besøges Skolen af disse. [en fjerdingvej = ¼ mil = ca. 1,8 km.]

Om bygningen hedder det i samme indberetning, at ”Degneboligen og Skolehuset i Ørum, er i passende Stand, dog mangler der Fielgulv (trægulv), og Skolen mellem Gulv og Loft den bestemte Højde.” Altså en skolestue med lerstampet gulv og alt for lavt til loftet.

Ca. 1814 tilbygges et udhus på 4½ fag, så skolehuset i alt var på 15 fag i én længe (ca. 22,5 meter). Bygningen har ligget med gavlene øst-vest.

Skoleholderens forhold.

Skoleholderens løn bestod dels af naturalier, som de enkelte huse og gårde skulle aflevere på bestemte tider, dels af retten til at drive skolejorden. Ved byens udskiftning i 1789 blev der tillagt skolen 4-6 tdr. land. Det er i store træk det område, der i dag hedder ”Degnevænget”.

Vi har en opgørelse fra 1823, hvori degnen har opgjort sine indtægter. Naturalierne kunne omveksles til rede penge, men af opgørelsen ses det, at han har fået ca. 2/3 af lønnen udbetalt i naturalier. Der nævnes rug, byg, brød, kød, ost, æg, hø, halm og tørv.

I 1856 blev læreren aflønnet med et fast beløb. Skolejorden blev lejet ud eller solgt. Frem til Degnevængets udstykning blev jorden drevet fra husmandsstedet, der lå Østergade 16.

Den gamle skole fra 1855.

Ørum gl. Skole

I 1855 blev det nødvendigt at opføre en ny skole- og degnebolig. Det var den lange hvide bygning, som lå på hjørnet af Østergade og Vingevej. Bygningen var indrettet med en skolestue mod vest og degnebolig mod øst. Den gamle skole fra 1742 blev i mange år anvendt til udhus, men man havde dog forinden frasolgt det 4½ fags udhus fra 1814.

Nu klarede man sig med denne bygning frem til år 1900, hvor det

igen blev nødvendigt med en ny skole, idet pladsen efterhånden var blevet alt for trang. Denne gang flyttede man over på den anden side af landevejen, der for øvrigt var blevet færdig samme år som den gamle skolebygning, nemlig 1855.

Skolebygningen fra 1900.

Allerede ved opførelsen af skolebygningen i 1900, var der mange, der mente, at det var en meget dårlig løsning med kun to små skolestuer. Men en næsten sygelig påholdenhed, når det gjaldt skolevæsenet, samt en utrolig frygt for, at den ene ende af kommunen skulle få mere end den anden, gjorde det umuligt at strække sig længere. Den daværende førstelærer Jens Mortensen udtrykte det således: ”Når den nye skoles beliggenhed blev så dårlig og skolestuerne så utidssvarende, hvad man kunne se allerede før de blev taget i brug, skyldtes det vel nærmest mangel på fremsyn samt uvilje

hos de ledende i andre byer i kommunen overfor den - som man syntes dengang - store bekostning.”

Ud af skolen efter 4. klasse.

I skolebygningen - Østergade 12 (hvor der i dag er Solcenter) - var der som nævnt to skolestuer. Den østligste for de små elever og den vestligste for de store. Eleverne havde ganske vist 7 års skolegang, men de gik alle ud af fjerde klasse!! Hvordan kan det hænge sammen? Jo første klasse bestod af første årgang. Anden klasse bestod af to årgange, nemlig anden og tredje årgang. Man gik altså i anden klasse i to år. Det gjorde man også i tredje klasse, hvor fjerde og femte årgang blev undervist, og i fjerde klasse, hvor sjette og syvende årgang gik sammen. Eleverne gik kun i skole hver anden dag. Mandag, onsdag og fredag gik anden og fjerde klasse i skole, og tirsdag, torsdag og lørdag var det første og tredje klasser tur. Det her nævnte beskriver forholdene, som de var i begyndelsen af 1950'erne.

I den gamle skole.

Vagn Overgaard har fortalt om skolegangen i årene fra 1941 til 1948. Han skriver bl.a.: ”Skolen var ellers med 2 klasseværelser. Ét til de små, og ét til de store. Der var et forværelse til hver klasserum, hvor man kunne hænge sit tøj og sætte sine træsko. For vi havde selvfølgelig tøjsko med til at skifte med.

I forrummet hos vandhane, hvor sætte snuden tørstig og vaske havde fået snavs kunne der godt og da børn jo med vand, så Det gav også en til de store at klassers rum, og

lige heldigt. Der var tit nogen, der blev vasket lidt ekstra her.

Bag ved toiletter og tørveskur var der et hul i jorden, godt nok firkantet og opbygget af sten med et par blikplader over. Her blev affald af madpakker samt aske smidt ned. Dette hul var meget i vejen, når vi spillede fodbold og andre ting, og der lugtede ikke altid lige godt op af hullet.”

de små var der også en man kunne gå ind og under, hvis man var sine fingre, hvis man eller blod på dem. Her være nogen trængsel gerne vil smadre noget var her aldrig helt tørt. rimelig lovlig adkomst komme ind i de mindre det var nok ikke altid

Planer om en ny skole.

Forholdene i denne fireklassede skole blev efterhånden for trange. I nogle år var der over 100 elever fordelt på de fire klasser, så der var fyldt godt op i de små klasselokaler. Allerede i 1935 blev der talt om at bygge en ny skole, men dels på grund af uenighed, dels på grund af usikkerhed i forbindelse med 2. verdenskrigs udbrud blev det ikke til noget. I 1942 blev planerne om bygning af en ny skole taget op igen, og det havde været særdeles flot, om det var lykkedes den gang, men igen bevirkede manglende fremsynethed og enighed, at egnen måtte tage til takke med en skolebygning, der allerede da den blev bygget år 1900, ikke levede op til de krav, man på den tid med rimelighed kunne stille til en skole og dens bygninger.

Men så i 1956 skete der endelig noget. Om det var daværende førstelærer Johs. Andersens omtale af skolevæsenet i en avisartikel i anledning af 100-års dagen for den gamle skolebygning på Vingevej skal være usagt, men den har nu nok ikke skadet. I artiklen kom Johs. Andersen med en slet skjult hentydning til manglende vilje og fremsyn, da han skrev: ”Selv om den gamle skolebygning fylder 100 år, tjener den dog stadig som bolig for lærerpersonalet. Der er foretaget flere reparationer og forbedringer, og den står der og vidner om en tid, da man havde fremsyn og vilje til at bygge for kommende slægter”.

Trist er det så, at vi i dag må konstatere, at skiftende kommunalbestyrelses manglende fremsyn og vilje til at vedligeholde og bevare samme historiske bygning er skyld i, at den gamle skolebygning inden længe bliver revet ned. Forhåbentlig bliver den ikke erstattet af en uskøn boligkarré, der dårligt passer i det nuværende gadebillede.

Den nye skole en realitet.

Men som sagt kom der endelig i 1956/57 noget ud af anstrengelserne. Sognerådet besluttede sig nemlig endelig for en ny skole. Efter en del brevveksling mellem sogneråd, amt og undervisningsministerium blev planerne endelig godkendt, og efter en licitationsrunde kunne byggeriet sættes i gang i foråret 1957.

Størsteparten af eleverne glædede sig til at skulle begynde i den nye skole, og fulgte byggeriet med interesse. Da der skulle holdes rejsegilde var eleverne også med. Under ledelse af Johanne Andersen (Johs. Andersens kone) havde børnene lavet en stor rejsekrans, og på selve dagen gik alle børnene i procession ned for at aflevere kransen til tømrerne.

Hverdagen bliver anderledes.

Endelig stod skolen færdig og den 15. oktober 1957 kunne den nye skole indvies.

Blandt forældre og lærere var der glæde over, at sognerådet havde besluttet sig for at bygge en tidssvarende skole. På indvielsesdagen gik eleverne med skolens fane i front fra den gamle skole i Østergade ned til den nye skole. En ny æra skulle nu begynde. Glæden ved den nye skole var ganske vist behersket hos en del af eleverne, da det jo nu var slut med kun

at gå i skole hver anden dag. Nu skulle man til at gå i skole i seks af ugens syv dage. Det var en stor omvæltning, ikke bare for eleverne, men så sandelig også for forældrene. Især på landet blev det mærkbart, at børnene nu var optaget af skolegang hver dag, og derfor forhindret i at deltage i det daglige arbejde i samme udstrækning som før.

For såvel lærere som elever var den nye skole en helt ny verden. Slut med opdelingen i lille og store klasse; slut med den 4-klassede skole. Nu havde man pludselig en 7-klasset skole. Og så de nye store, lyse klasselokaler og som noget helt nyt gymnastik-

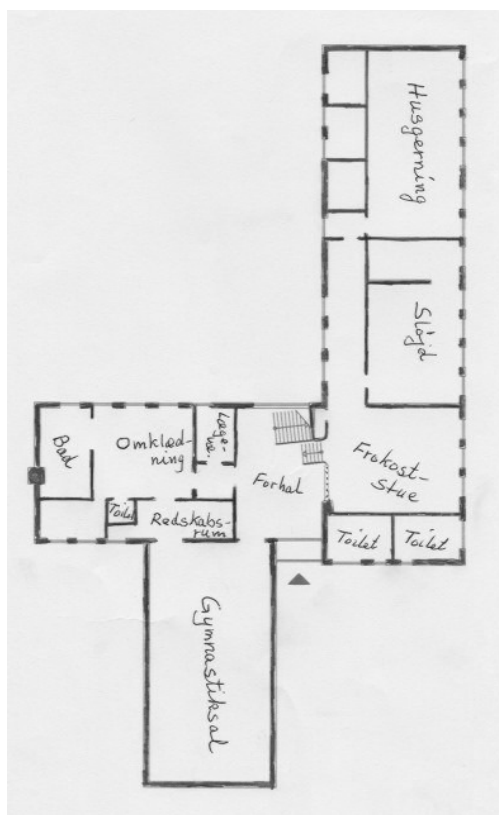
sal med ribber og bomme for ikke at tale om sløjdsal og husgerningslokale. Der var vel ikke noget at sige til, hvis en og anden kneb sig i armen og spurgte: ”Sover jeg, eller er jeg vågen”?

Mollerup skole.

Samtidig med den nye skoles indvielse lød der også et ”velkommen” til nye elever, idet de store elever fra Mollerup skole nu skulle til at gå i skole i Ørum. Fra at have været en 4-klaset skole som i Ørum, blev skolen i Mollerup ændret til småbørnsskole for de tre yngste årgange. Lærer Fiil, der havde været på Mollerup skole, blev overflyttet til Ørum og udgjorde sammen med lærer Andersen den faste stab. Der skulle egentlig have været 5 lærere på den nye skole, men på grund af lærermangel, var det umuligt at få stillingerne besat. Det lykkedes at få to vikarer ansat i korte perioder af gangen, så det var nødvendigt at få dispensation til at køre skolen med fire lærerkræfter.

Nu skulle man måske tro, at når der nu var bygget ny skole med fysik- og geografilokale, så var der også blevet anskaffet undervisningsmaterialer til disse. Men nej. Lærer Andersen fortæller, at i den første lange tid, tilbragte lærer Fiil mange eftermiddage hos smeden for at lave fysikapparater. Flere af disse apparater blev stadig brugt helt op i 70-erne. Samme lærer F. Fiil virkede ved Ørum skole til 1965, hvor han tog sin afsked for at hellige sig arbejdet som leder af Sparekassen.

Den nye skoles indretning.

Fra hovedindgangen i hjørnet af den gamle skolegård kom man ind i forhallen med den store skitse over skolernes placering i den gamle Ørum-Viskum-Vejrum Kommune. Herfra kunne man gå direkte ind i gymnastiksalens omklædningsrum. I dag træder man ikke direkte ind i omklædningsrummet, men der er et mindre ”vindfang” eller rettere ”blikfang”, inden man træder ind i omklædningsrummet. Fra omklædningsrummet var der dør ind til lægeværelset, men det blev ret hurtigt erklæret for lille, da det ikke var muligt at gennemføre synsprøver på korrekt vis med de nødvendige afstande. Lokalet blev efter den mindre ændring med ”blikfanget”, indrettet til et lille pædagogisk værksted og senere til specialundervisningslokale. I omklædningsrum og bad er der ikke sket ændringer siden skolen stod færdig, hvilket lokalerne i højeste grad også bærer præg af. I 2007 – halvtreds året for skolens ibrugtagning – kan man selvfølgelig håbe på, at lokalerne bliver renoveret.

Redskabsrummet og gymnastiksalen vil nok også virke bekendt for de fleste ældre elever, for her er der heller ikke sket ændringer, der er værd at tale om. Den ulidelige stank af sved og sure svabreklude hænger der stadig.

Fra forhallen er der få trin ned til det, der i begyndelsen var frokoststue for eleverne. Efter få år begyndte pladsmangelen allerede at melde sig, og en bræddevæg blev sat

op for at få etableret endnu et undervisningslokale. Denne bræddevæg var oprindelig på linie med muren ind til sløjdlokalet, men i forbindelse med rummets indretning til formningslokale, blev væggen flyttet til den nuværende position. I dag udgør rummet sammen med det gamle sløjdlokale skolens formningslokale.

Noget ganske nyt.

De næste lokaler var nok den største ændring i de fleste skoleelevers dagligdag. Her var nemlig først sløjdsalen og dernæst husgerningslokalet. Her er der blevet fremstillet mangan god ret eller tilvirket de flotteste julegaver, ligesom der nok også er fældet en tåre over spildt mælk eller grædt over en flad tommel.

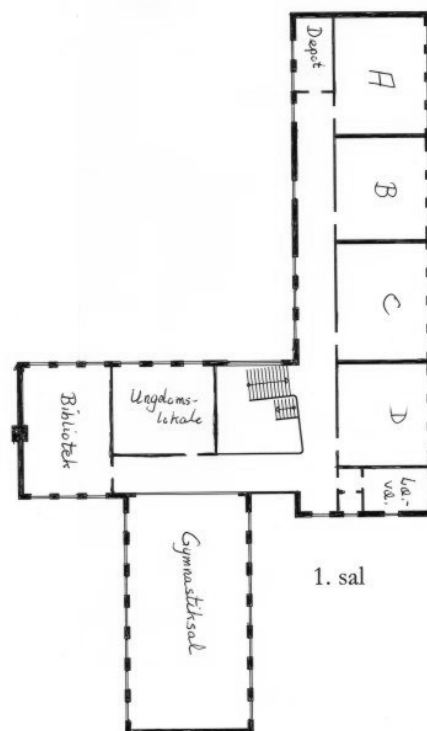
I samme etage var også elevernes toiletter, hvortil der var adgang fra skolegården. I begyndelsen var det udmærkede forhold for eleverne, men ret hurtigt blev det så uhumsk og ulækkert, at mange elever så inderligt ønskede, at de kunne holde sig, til de kom hjem. Omkring 1998 valgte man den nemmeste og billigste løsning på problemet. Toiletter og pissoirer blev ganske enkelt afmonteret. I dag bruger pedellen rummene til opbevaring af diverse materiel.

1. sal.

Fra forhallen er der trapper op til øverste etage. Her var der fire store og lyse lokaler. Gamle elever husker sikkert lokalerne A, B, C og D. Lokale A var i mange år fysik- og geografilokale med depot for enden af gangen.

I modsat ende af gangen oppe ved trappen var indgangen til en lille garderobe, hvorfra der var dør til henholdsvis lærertoilet og lærerværelse. Lærerværelset, der ikke var stort, men passende til det antal lærere, der var i begyndelsen, blev ret hurtigt alt for lille. Det var sikkert i den periode begrebet "sidst ind, først ud" blev skabt. Var man først kommet ind i lokalet, måtte man pænt vente på at komme ud, til de sidst ankomne var væk. Omkring 1969 blev det nødvendigt at inddrage lokale D til lærerværelse. Det gamle lærerværelse blev så indrettet til kontor for skoleinspektøren.

Hævet et par trin i forhold til gangen med klasselokalerne havde vi en gang der fungerede som udsigtsbalkon til gymnastiklokalet. Fra gangen førte døre ind til dels ungdomslokalet, dels biblioteket. Begge lokaler blev på et tidspunkt også brugt som undervisningslokaler, for allerede fra august 1962 var der 10 klasser, som skulle undervises i skolens lokaler. Skemalægningen var på det tidspunkt meget krævende, og der måtte tænkes meget kreativt for at få skemaet til at gå op. Biblioteket eller rettere "Ørum Folkebogsamling" som det rettelig hed, gjorde brug af lokalerne et par aftener om ugen, mens skolen brugte lokalet til undervisning om dagen. Bøgerne var anbragt i reoler, der var udstyret med hjul, så når biblioteket lukkede, blev reolerne skubbet sammen, og skoleborde stilles op, så lokalet næste dag kunne bruges som undervisningslokale. Noget af et arbejde de første mange år.

Skoleloven af 1958.

Den nye skoles glansperiode blev kort. I 1958 vedtog folketinget en ny skolelov, der med et slag gjorde den nye skole utidssvarende. Med skoleloven af 1958 afskaffede man den gamle 4-årige mellemskole, der havde en 1-årig realoverbygning. I stedet indførtes en 3-årig realafdeling og 8.-9. klasser. Undervisningspligten var ganske vist fortsat 7-årig, men langt de fleste elever benyttede sig af den nye mulighed, nemlig at tage 8. klasse med. Noget nyt var også, at i stedet for som tidligere at dele eleverne efter 5. klasse blev delingen nu udskudt til efter 7. klasse. Hidtil havde det været nødvendigt for de elever, der ønskede at tage mellemskole- og/eller realeksamen at søge optagelse på de private realskoler i Randers eller Viborg eller søge at blive optaget på en af Viborgs kommunale skoler.

Fra 1958 skulle alle elever tilbydes enten at komme i 1. real eller 8. klasse. Samtidig skulle man klare at beholde de elever, der tidligere forlod skolen efter 5. klasse for at prøve lykken i mellemskolen. Pludselig blev der behov for flere lokaler og flere lærere.

I første omgang klarede Ørum-Viskum-Vejrum kommune de nye regler ved at indgå en aftale med Viborg kommune, så elever herfra kunne optages i realafdelingen på en af Viborgs kommunale skoler. Mange valgte dog stadig at søge til de private realskoler i enten Viborg eller Randers. Sognerådet besluttede at oprette 8. klasse på Vejrum skole, der netop var blevet indviet dette år. Vejrum og Ørum skole var af næsten samme størrelse, men elevtallet i Vejrum var betydelig mindre, hvorfor det var muligt at få plads til en 8. klasse. De første år blev der ikke tilbudt en 9. klasse, men på grund af ønsker fra både elever og forældre blev det nødvendigt allerede efter et par år.

Realklasser oprettes.

De nye tider bevirkede, at man så småt begyndte at forberede sig på, om det ikke skulle være muligt at klare undervisningen af realskoleeleverne selv. Man ville der ved undgå at skulle betale skolepenge til Viborg. De nye tanker resulterede i, at sognerådene for Ørum-Viskum-Vejrum og Tjele - Nr. Vinge kommuner med virkning fra 1960 indgik i et skoleforbund. Nu var det slut med at blive optaget på de kommunale skoler i Viborg. Fra 1960 skulle elever fra de to områder undervises i Ørum. Det blev samtidig besluttet, at 8.-9. klasserne også skulle samles på Ørum skole.

Nu må der have været trangt på Ørum skole, for så vidt jeg kan se, får man ikke mere plads end de lokaler, der er beskrevet tidligere. Først i 1967 rejses nemlig den første pavillon med to klasselokaler og i 1969 den nederste med hele tre lokaler. Ved skemalægningen må det have været et større puslespil at få antallet af klasselokaler til at passe med det forholdsvis store antal klasser.

Kommunalreformen 1970.

I 1970 gennemførtes kommunalreformen, og Ørum-Viskum-Vejrum kommune blev en del af den nye Tjele kommune. I første omgang fik det ikke nogen indflydelse på forholdene i Ørum, men på længere sigt måtte man sande, at tidlige tiders lokalpatriotisme stadig trivedes i bedste velgående, og det man i perioden 1930 til 1950 kunne opleve, at den ene del af kommunen nidkært vogtede på, at den anden del endelig ik-

ke skulle få mere, men helst mindre end én selv, stadig i 1970'erne og fremefter trivedes i bedste velgående.

Skoleinspektør skifte.

Af vigtige begivenheder i denne periode skal nævnes, at samtidig med kommunesammenlægningen i 1970 valgte skoleinspektør Andersen at gå af efter 35 års tjeneste ved Ørum skole. Det lykkedes ikke at få ansat en ny skoleinspektør lige med det samme, hvorfor lærer Børge Kronborg, der var lærerrådsformand, blev konstitueret i stillingen. Den 1. oktober 1970 blev Kristian Hedegaard, der havde været skoleinspektør ved Brattingborgskolen i Klejtrup, ansat som ledende skoleinspektør med tjeneste ved Ørum skole. Som ledende skoleinspektør skulle han ikke blot være skoleinspektør for Ørum skole, men han havde også ansvaret for den overordnede pædagogiske og administrative ledelse af det samlede skolevæsen i Tjele kommune. Skolevæsenet bestod dengang af 8 kommuneskoler og den kommunale ungdomsskole. Det var et meget arbejdskrævende opgave, Hedegaard gik ind til. Ikke blot var Hedegaard oftest første mand på skolen om morgenen, men han var også gerne sidste mand, der forlod skolen.

I 1986 blev kommunens befolkningstal så stort, at der kunne oprettes en skoledirektørstilling, og 1. august flyttede Hedegaard over vejen til sit nye kontor på rådhuset. Nu skulle han "kun" tage sig af det samlede skolevæsen. 1. august 1992 valgte Hedegaard at gå på pension.

Mollerup skole nedlægges.

Samtidig med kommunesammenlægningen blev Mollerup skole nedlagt, og eleverne overflyttet til Ørum skole. Kathrine Bonde, der var uddannet småbørnslærerinde, flyttede med til Ørum, hvor hun i mange år var leder af børnehaveklassen. Mange gamle elever husker sikkert stadig frk. Bonde for hendes store engagement for og med de yngste årgange.

Teknisk forberedelseseksamen.

Fra 1971 eller 1972 blev det muligt at tage teknisk forberedelseseksamen efter 9. klasse og udvidet teknisk forberedelseseksamen efter 10. Det nye i denne ordning var, at man i fagene matematik og fysik fulgte realklassernes pensum, mens man i de øvrige fag fulgte den almene linies pensum.

Blokken.

I 1973 blev en hårdt tiltrængt udvidelse af Ørum skole en realitet, idet "blokken" blev taget i brug. De fire nye og meget store klasselokaler kom virkelig til deres ret. Elevtallet voksede i disse år så voldsomt, at flere årgange var på to eller tre klasser. Snart kunne de fire nye klasselokaler samt et holdlokale i blokken ikke dække skolens behov, hvorfor det blev nødvendigt at se sig om efter andre muligheder. Heldigvis var det nye rådhus blevet klar til indflytning, hvorfor der var ledige lokaler i kælderen på Søgården, hvor sognerådet og kommunekontoret, indtil nu havde haft lokaler. Her blev nu indrettet to klasselokaler, som blev anvendt frem til 1978.

I 1978 var det nye plejecenter Højvangen blevet færdig, og beboerne fra alderdomshjemmet Søgården flyttede straks ind i de nye og langt behageligere værelser. På Sø-

gården indrettede man i stueetagen tre klasselokaler, som så var i brug indtil den store skoleudvidelse i 1980 blev en realitet.

Viceinspektørstilling.

I 1973 var der desuden sket det, at skolen havde nået en størrelse, der betød, at der kunne ansættes en viceskoleinspektør. Børge Kronborg, der havde været ved Ørum skole siden 1962, blev ansat i stillingen. Samtidig blev der ansat en sekretær ved skolen. Til viceinspektøren og sekretæren blev der indrettet et fælles kontor i det gamle ungdomslokale øverst i den gamle skole.

Skoleloven af 1975.

I 1975 vedtog folketinget en ny skolelov, der på mange måder ændrede forholdene i den danske folkeskole. Realeksamen blev afskaffet og undervisningspligten blev udvidet til 9 år. Desuden kunne man de fleste steder også tilbyde undervisning i 10. klasse. Fra nu af skulle det være slut med en opdeling af eleverne, men det var nu så som så med det, idet der nu blev oprettet grundkursus og udvidet kursus i fagene matematik, fysik, engelsk og tysk. I såvel dansk som de øvrige fag skulle undervisningen være fælles for alle elever i klassen. I dansk, hvor undervisningen ikke var kursusopdelt, kunne eleverne efter 9. klasse vælge at afslutte med folkeskolens afgangsprøve, men efter 10. skulle de – uanset at undervisningen ikke var tilrettelagt efter kursusdeling – også have mulighed for at tilmelde sig folkeskolens udvidede afgangsprøve. I de kursusopdelte fag kunne man afslutte 9. med folkeskolens afgangsprøve og 10. med enten folkeskolens afgangsprøve eller folkeskolens udvidede afgangsprøve. Den nye lov fik virkning fra begyndelsen af skoleåret 1976/77, hvor vi begyndte med de nye 8. klasser. Det sidste realhold var begyndt i 1. real til august 1975 og blev så dimitteret i juni 1978.

Fremskridt eller?

Det var – og er vel stadig – til debat, om det var rigtigt at gennemføre den nye skolelov. Hovedargumentet for dens gennemførelse var, at en sortering af eleverne skulle undgås, men efter min mening opnåede man det stik modsatte. Jeg er overbevist om, at mange af de elever, der blev henvist til grundkursus, virkelig følte sig frasorteret. Til forskel fra tidligere blev de nu hver dag gjort opmærksom på opdelingen, idet eleverne - om ikke i hver time, så dog flere gange om dagen - skulle forlade fællesskabet for at begive sig ud på enten grundkursus eller udvidet kursus. Da vi havde realafdelingen og 8.-9. klasserne, hørte man til i en afdeling. Man indgik i et fællesskab. Det oplevede mange ikke i den nye ordning. Med den nye ordning kunne man daglig sammenligne sig med hele holdet, og når man ved, hvor stor en spredning der kan være på et normalt hold, er der ikke noget at sige til, om enkelte følte sig grundstødt. Efter den gamle ordning følte klasserne på de to niveauer sig som en helhed, og efter min mening var der langt flere elever fra middelgruppen, der dels turde, dels havde mulighed for at komme til orde. Jeg mener at alle efter den gamle ordning med real- og 8.-9. klasser fik en bedre skolegang, og ikke nær så mange - som det blev tilfældet senere - følte sig fortabt og overset.

Den store udvidelse.

I 1980 kom så endelig den store udvidelse, der havde været talt om i længere tid. På en meget fin måde lykkedes det at sammenkoble den nye afdeling med den gamle skole, så det kom til at fungere som en helhed, selvom skolen på mange måder kunne virke noget opsplittet. Groft sagt foregik undervisningen fire forskellige steder, men i det daglige mærkedes det ikke – dog lige undtagen når to på hinanden følgende timer lå i hver sin ende af skolen. De fire undervisningssteder var: den gamle skole, de nye faglokaler, blokken og afdelingen med det store fællesrum.

Pavillonerne blev ikke længere brugt som undervisningslokaler. Den forreste blev fjernet i forbindelse med det nye byggeri og den bageste blev i en periode benyttet til børnehaveklasserne.

Specialundervisningen.

Indtil nu havde specialundervisningen desværre ikke været prioriteret særlig højt. Timerne var ofte fordelt på mange lærere, selvom Marie Simonsen nok havde størsteparten. Undervisningen foregik mange forskellige steder på skolen alt efter, hvor der var plads. Det kunne være i skiftende lokaler, afsides liggende små rum eller sågar på gangene. Men det blev der med den seneste udvidelse med et slag ændret på. Nu blev det store holdrum i ”Blokken” indrettet til specialundervisningslokale, som samtidig fik status af skoleklinik. Da lokalet stod færdig, skulle det navngives, og Marie var ikke et øjeblik i tvivl om navnet, for som hun sagde: ”Det er altid godt at være i kridthuset hos nogen, og da det skal være godt og rart at komme til specialundervisning, skal lokalet kaldes ”Kridthuset” ”. Mange elever mindes med glæde deres ophold i Kridthuset hos Marie.

Skolens logo.

I forbindelse med skolens 25-årsdag 15. oktober 1982 blev der udskrevet en konkurrence om at tegne et bomærke til skolen. Vinderen blev Birgitte Egelund Olsen, og i mange år blev dette mærke brugt som skolens logo.

Logoet, der bruges i dag, er fra 2000, og det er tegnet af Jeanette Thorup. Det nye logo blev taget i brug samtidig med, at Ørum skole fik sin første hjemmeside. Ørum skole hed oprindeligt Ørum fællesskole. Med dette ”fælles” menes der ikke, som mange sikkert tror, en skole fælles for piger og drenge. Med fælles er der tænkt på, at skolen skulle være fælles for hele skoledistriktet.

De seneste udvidelser.

De skiftende betænkninger og skolelove, der i en lind strøm kom op gennem 80'erne og 90'erne, stillede nye krav til lokaler og disses indretning, ligesom nye faglige tiltag også krævede mere plads. Af pladskrævende aktiviteter kan bl.a. nævnes oprettelse af en skolefritidsordning, indførelse af edb i undervisningen samt voksende elevtal i klasserne. Alt sammen var det med til at få myndighederne til at overveje en ny udvidelse af Ørum skole. I samme periode besluttede kommunalbestyrelsen at nedlægge Foulum skole og overføre elever og de tre lærere Helle og Otto Berg samt Inger Brøste til Ørum skole.

Medvirkende til den nye udvidelse var også, at der fra politisk hold blev stillet større krav til såvel skole- som folkebibliotek. Efter flere møder med biblioteks- og skolefolk blev byggeplanerne endelig godkendt, og i 1992 kunne man indvie den nye afdeling, der udover et nyt stort bibliotekslokale omfattede 4 store klasselokaler. Med den nye tilbygning blev et længe næret ønske opfyldt. Endelig blev "blokken" forbunden med de øvrige bygninger, så elever og lærere blev fri for at skulle ud under åben himmel for at komme til eller fra "blokken".

Endnu en gang var det lykkedes at få de mange forskellige bygninger til at fungere som en helhed og ved indvielsen lød der også mange rosende ord til Søren Pagter, der var arkitekten bag udvidelsen.

Den sidste udvidelse med afdelingen "Den gule Sol" for de mindste årgange samt børnehaveklasser og skolefritidsordning kom i 1999.

Selvom det var slut med store udvidelser, var det ikke slut med ændringer. I 2000 gennemførte man en meget tiltrængt renovering af blokken. Resultatet var overvældende. Nye pæne lokaler og et fællesrum der bare fungerede.

Selvom det var slut med store udvidelser, var det ikke slut med ændringer. I 2000 gennemførte man en meget tiltrængt renovering af blokken. Resultatet var overvældende. Nye pæne lokaler og et fællesrum der bare fungerede.

Ændringer i ledelsen.

Den 2. oktober 2000 valgte Børge Kronborg at stoppe som viceskoleinspektør, og i hans sted ansatte man Peter Fast, der kom fra Øster Bjerregrav.

Næste begivenhed var også et farvel og et goddag, idet Erik Frølund, der siden 1. august 1986 havde stået ved roret for Ørum skole, valgte at stoppe på posten som skoleinspektør for at gå på pension. Den 1. september 2004 overlod Erik Frølund roret til Bent Tougaard, der indtil da havde været ansat som viceinspektør ved Karup skole.

Ved skoleåret slutning i 2005 besluttede viceinspektør Peter Fast at søge nye udfordringer. I stedet for at opslå stillingen som viceinspektør, valgte ledelsen og bestyrelsen at ændre stillingen til pædagogisk afdelingsleder og souschef. Med ændringen ønskede man at styrke såvel det faglige som det pædagogiske ledelsesarbejde, så man på bedste vis kunne leve op til de krav, der stilles til folkeskolen, dels fra kommunen, dels fra undervisningsministeriet, men selvfølgelig også for at få egne principper om f.eks. teamsamarbejdet opfyldt. Samtidig ønskede man at ændre på sekretærens arbejdsområde. Sekretærstillingen bliver fremover betegnet som administrativ afdelingsleder med et udvidet ansvar for økonomi og indkøb. Den nye souschef blev Dorthe Brøns Engelund, der havde været konstitueret i stillingen fra sommerferien og frem til sin varige ansættelse pr. 1. november 2005.

Sv. Haakon Jensen

Ovenstående artikel har tidligere været bragt i Ørum skoles skoleblad "Nødder". Det er vigtigt at gøre opmærksom på at meninger og tilkendegivelser i artiklen helt og holdent er forfatterens og nødvendigvis ikke deles af skolens ledelse eller medarbejdere.